DOI: https://doi.org/10.55164/ecbajournal.v18i4.287916

ปัจจัยด้านองค์กรและการรับรู้ของผู้ใช้งานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: กรณีศึกษากิจการที่จดทะเบียนนิติบุคคลในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา

Organizational and User Perception Factors Influencing Accounting Information System Effectiveness in Small and Medium Enterprises: A Case Study of Registered Legal Entities in the Songkhla Special Economic Zone

เสาวลักษณ์ จันทร์ประสิทธิ์[1*] และศรัณยา อิสระรักษ์[2]
Saowalak Chanprasit[1*] and Saranya Isararuk[2]

วันที่รับบทความ : 24/04/2569
วันแก้ไขบทความ : 09/06/2569
วันตอบรับบทความ : 24/07/2569

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับความท้าทายในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (2) ปัจจัยด้านองค์กรและการรับรู้ของผู้ใช้งานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี และ(3) ความแตกต่างของความท้าทายและประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีจำแนกตามลักษณะของกิจการ ได้แก่ ประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาการนำระบบมาใช้ โดยอาศัยกรอบแนวคิด Technology–Organization–Environment (TOE) และ Technology Acceptance Model (TAM) กลุ่มตัวอย่างคือธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนนิติบุคคลในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา จำนวน 137 กิจการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การทดสอบค่าเฉลี่ย (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเผชิญความท้าทายในการใช้ระบบ AIS ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.99) โดยเฉพาะด้านความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการ ขณะที่ประสิทธิภาพในการใช้ระบบ AIS โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02) ผลการเปรียบเทียบพบว่า กิจการที่มีประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาการใช้ระบบแตกต่างกัน มีระดับความท้าทายและประสิทธิภาพในการใช้ระบบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์การถดถอยพบว่า ความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการ รวมถึงการรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) โดยปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานมีอิทธิพลสูงที่สุด (B = 0.521) รองลงมาคือความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการ (B = 0.109) และตัวแปรทั้งสองสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการ

[1] อาจารย์, คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ
Lecturer, Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University
[2] อาจารย์, คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ
Lecturer, Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University
* Corresponding author : E-mail address : csaowalak@tsu.ac.th

บัญชีได้ร้อยละ 54.80 (R^2 = 0.548) ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาความพร้อมขององค์กรและการส่งเสริมการรับรู้ประโยชน์ของระบบควรได้รับการสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและผู้ประกอบการ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ความท้าทาย ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

Abstract

This study aims to investigate (1) the level of challenges in the use of Accounting Information Systems (AIS) among small and medium-sized enterprises (SMEs), (2) organizational and user perception factors influencing AIS performance, and (3) the differences in AIS challenges and performance classified by firm characteristics, including business type, number of employees, annual revenue, and duration of AIS implementation. The study is grounded in the Technology–Organization–Environment (TOE) framework and the Technology Acceptance Model (TAM). The sample consisted of 137 SMEs registered as juristic persons in the Songkhla Special Economic Zone. Data were collected using a structured questionnaire and analyzed through descriptive statistics, independent samples t-test, one-way ANOVA, and multiple regression analysis. The findings reveal that SMEs experience AIS usage challenges at a moderate level ($\bar{x}$ = 2.99), particularly in terms of organizational readiness and support. Meanwhile, the overall AIS performance is rated at a high level ($\bar{x}$ = 4.02). The comparative analysis indicated significant differences in AIS challenges and effectiveness among firms with different business types, numbers of employees, annual revenues, and durations of AIS usage. The results of the multiple regression analysis showed that organizational readiness and support, as well as perceived usefulness and perceived ease of use, had significant positive effects on AIS effectiveness ($p < 0.05$). Perceived usefulness and perceived ease of use exerted the strongest influence (B = 0.521), followed by organizational readiness and support (B = 0.109). Together, these factors explained 54.8% of the variance in AIS effectiveness (R^2 = 0.548). The findings suggest that enhancing organizational readiness and promoting users' perceptions of the usefulness of AIS should be supported by both government agencies and business operators. Such efforts would contribute to improving AIS effectiveness and strengthening the long-term competitiveness and sustainability of SMEs.

Keywords: Accounting Information Systems, Small and Medium Enterprises, Challenges, Accounting Information System Effectiveness, Special Economic Zone

บทนำ

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) หรือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ถือเป็นรากฐานสำคัญของระบบเศรษฐกิจไทย เนื่องจากมีบทบาทต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ การกระจายรายได้ และการลดการกระจุกตัวของกลุ่มทุนขนาดใหญ่ แม้ SMEs จะเป็นธุรกิจของผู้ประกอบการรายย่อยที่มีเงินทุนในระดับน้อยถึงปานกลาง แต่กลับสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจในระดับประเทศอย่างมีนัยสำคัญ โดยในปี พ.ศ. 2566 SMEs มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) รวมทั้งสิ้น 6,317,181 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35.2 ของ GDP ประเทศ และมีการจ้างงานถึงร้อยละ 70.4 ของการจ้างงานทั้งหมด สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทเชิงโครงสร้างของ SMEs ต่อเศรษฐกิจและตลาดแรงงานไทย (Office of Small and Medium Enterprises Promotion (OSMEP), 2023) อย่างไรก็ตาม แม้ภาครัฐจะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนา SMEs อย่างต่อเนื่องในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ผ่านการสนับสนุนด้านงบประมาณ กฎหมาย และมาตรการต่าง ๆ แต่ SMEs จำนวนมากยังคงเผชิญปัญหาสำคัญหลายประการ เช่น ข้อจำกัดด้านเงินทุน การตลาด และการบริหารจัดการ โดยเฉพาะการจัดการข้อมูลทางบัญชีและการเงิน ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานต่อการวางแผนและการตัดสินใจทางธุรกิจ หากข้อมูลดังกล่าวขาดความถูกต้องหรือไม่ทันต่อสถานการณ์ ย่อมส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันและการเติบโตของกิจการในระยะยาว

ด้วยเหตุนี้ การนำระบบสารสนเทศทางการบัญชี (Accounting Information Systems: AIS) มาใช้จึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการของ SMEs ภายใต้สภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ระบบ AIS มีบทบาทในการรวบรวม ประมวลผล จัดเก็บ และนำเสนอข้อมูลทางการเงินอย่างเป็นระบบ ซึ่งช่วยสนับสนุนการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์และการวางแผนของผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Romney & Steinbart, 2015) อย่างไรก็ตาม แม้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีจะมีประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ แต่ SMEs จำนวนมากยังไม่สามารถใช้ระบบดังกล่าวได้อย่างเต็มศักยภาพ เนื่องจากข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคลากร และความรู้ทางเทคนิค รวมถึงการขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร นอกจากนี้ ความกังวลด้านความปลอดภัยของข้อมูลและความเชื่อมั่นในเทคโนโลยียังคงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการยอมรับระบบในบางองค์กร (Al-Okaily et al., 2023) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Mediaty et al. (2025) ที่พบว่าการขาดความรู้ทางการเงิน ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และความสามารถในการบูรณาการระบบเข้ากับการดำเนินงานของธุรกิจ ส่งผลให้การนำระบบสารสนเทศทางการบัญชีมาใช้ไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การขาดบุคลากรที่มีทักษะด้านบัญชีและเทคโนโลยียังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาและการใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศทางการบัญชีเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจทางธุรกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กร

แม้ว่าจะมีงานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาเกี่ยวกับการนำระบบสารสนเทศทางการบัญชีมาใช้ในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แต่ผลการศึกษาส่วนใหญ่มักมุ่งเน้นการวิเคราะห์ปัจจัยด้านองค์กร เช่น ความพร้อมของทรัพยากร การสนับสนุนจากผู้บริหาร โครงสร้างองค์กร และผู้ใช้งาน (Al-Okaily et al., 2023; Mahama & Dahlan, 2022)) หรือมุ่งศึกษาปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยี เช่น การรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบตามแนวคิด Technology Acceptance Model (TAM) (Hussein et al., 2022) แยกจากกัน อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดขององค์ความรู้ในประเด็นการบูรณาการปัจจัยทั้งสองมิติร่วมกันเพื่ออธิบายประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี นอกจากนี้ งานวิจัยในบริบทของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษยังมีอยู่อย่างจำกัด ทั้งที่พื้นที่ดังกล่าวมีลักษณะทางเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่แตกต่างจากพื้นที่ทั่วไป โดยเฉพาะเขตพัฒนา

เศรษฐกิจพิเศษสงขลา ซึ่งเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ด้านการค้า การลงทุน และการเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซีย มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และเงินทุนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีข้อมูลทางบัญชีและข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้อง ทันเวลา และสามารถนำมาใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน SMEs ในพื้นที่ดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 98.50 ของกิจการทั้งหมด และมีความหลากหลายทั้งด้านประเภทกิจการ ขนาดกิจการ และระดับการใช้เทคโนโลยี จึงอาจเผชิญความท้าทายในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีแตกต่างจากพื้นที่อื่น จึงเป็นช่องว่างขององค์ความรู้ที่ควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติม

ภายใต้กรอบแนวคิด Technology–Organization–Environment (TOE) ความพร้อมขององค์กรและการสนับสนุนจากผู้บริหารถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในองค์กร เนื่องจากช่วยให้กิจการมีทรัพยากร ความรู้ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้งานระบบอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน แนวคิด Technology Acceptance Model (TAM) อธิบายว่า หากผู้ใช้งานรับรู้ว่าระบบมีประโยชน์และใช้งานง่าย จะส่งผลต่อการยอมรับและการใช้งานระบบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งนำไปสู่ผลลัพธ์ด้านประสิทธิภาพที่ดีขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่าความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการ รวมถึงการรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบ น่าจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา รวมทั้งศึกษาความท้าทายที่เกิดขึ้นและแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยบูรณาการทั้งมิติด้านองค์กรและมิติด้านการรับรู้ของผู้ใช้งาน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สะท้อนสภาพการณ์จริงของผู้ประกอบการในพื้นที่ ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ การปรับปรุงการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี และการกำหนดนโยบายสนับสนุน SMEs ให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความท้าทายที่ธุรกิจขนาดย่อมเผชิญในการนำระบบสารสนเทศทางการบัญชีมาใช้
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านองค์กรและการรับรู้ของผู้ใช้งานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
3. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความท้าทายและประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีจำแนกตามลักษณะกิจการ

ทบทวนวรรณกรรม

ระบบสารสนเทศทางการบัญชี

ระบบสารสนเทศทางการบัญชี เป็นระบบที่ทำหน้าที่รวบรวม ประมวลผล และจัดทำสารสนเทศทางการเงินเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและการตัดสินใจขององค์กร โดยระบบ AIS ที่มีประสิทธิภาพควรมีคุณลักษณะด้านความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความทันเวลา ความปลอดภัย และความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งาน (Romney & Steinbart, 2015) การนำ AIS มาใช้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน สนับสนุนการวางแผนและการตัดสินใจของผู้บริหาร ลดต้นทุน เพิ่มคุณภาพในการให้บริการ และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้แก่องค์กร โดยเฉพาะในบริบทของธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงและต้องการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว ((Urquía Grande et al., 2011; Saeidi, 2014) แม้ว่าระบบสารสนเทศทางการบัญชีจะมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการ

ดำเนินงานและการตัดสินใจทางธุรกิจ แต่ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ยังคงเผชิญความท้าทายหลายประการในการนำระบบดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจาก SMEs มักมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร บุคลากร และเงินลงทุน เมื่อเปรียบเทียบกับองค์กรขนาดใหญ่ ส่งผลให้การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปอย่างจำกัด (Mediaty et al., 2025) ตามกรอบแนวคิดเทคโนโลยี–องค์กร–สภาพแวดล้อม (Technology–Organization–Environment: TOE) ได้อธิบายว่าการตัดสินใจนำเทคโนโลยีมาใช้ไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นกับความพร้อมขององค์กรและแรงกดดันจากสภาพแวดล้อมภายนอก (Nguyen et al., 2015; Al-Okaily et al., 2023; Lutfi et al., 2016) เช่น กฎระเบียบของภาครัฐและการแข่งขันในอุตสาหกรรม งานวิจัยในประเทศพบว่า ความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และการสนับสนุนจากผู้บริหาร ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจ SMEs (Waiyathip et al., 2022) อย่างไรก็ตาม ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมักเผชิญข้อจำกัดหลายด้านในการนำระบบ AIS มาใช้ เช่น การขาดความรู้และทักษะทางเทคนิค การขาดทรัพยากรในการลงทุน การต่อต้านการเปลี่ยนแปลง และการขาดระบบการบริหารจัดการที่เป็นทางการ ซึ่งทำให้การนำระบบสารสนเทศมาใช้ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร (Mediaty et al., 2025) งานวิจัยในประเทศไทยยังพบว่า ปัญหาด้านการฝึกอบรมบุคลากรและการบำรุงรักษาระบบ เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ SMEs ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากระบบ AIS ได้อย่างเต็มที่ (Waiyathip et al., 2022) นอกจากนี้ ทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี (Technology Acceptance Model: TAM) อธิบายว่า การรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceived Usefulness) และการรับรู้ถึงความง่ายในการใช้งาน (Perceived Ease of Use) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการยอมรับและการใช้งานระบบสารสนเทศของผู้ใช้ (Davis et al., 1989; Hamundu et al., 2020) งานวิจัยด้าน AIS ในบริบทของ SMEs พบว่า ผู้ใช้งานที่รับรู้ว่าระบบมีประโยชน์และใช้งานง่ายจะมีแนวโน้มใช้ระบบอย่างต่อเนื่องและมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จและประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (Hussein et al., 2022)

ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี

ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี หมายถึง ความสามารถของระบบในการสนับสนุนการดำเนินงานและการตัดสินใจขององค์กรอย่างมีประสิทธิผล โดยพิจารณาจากความถูกต้องของข้อมูล ความปลอดภัย ความรวดเร็วในการประมวลผล การตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งาน และประสิทธิภาพด้านต้นทุน (Romney & Steinbart, 2015) DeLone และ McLean ได้พัฒนาโมเดลการประเมินความสำเร็จของระบบสารสนเทศที่มีหกมิติ ได้แก่ คุณภาพของระบบ คุณภาพของข้อมูล การใช้งาน ความพึงพอใจของผู้ใช้ ผลกระทบต่อบุคคล และผลกระทบต่อองค์กร โมเดลนี้มักถูกนำมาใช้ในการประเมิน AIS เพื่อวัดประสิทธิภาพด้านต่างๆ และช่วยให้เห็นผลกระทบเชิงบวกที่ระบบ AIS มีต่อการตัดสินใจและประสิทธิภาพองค์กร (DeLone & McLean, 1992) รวมถึงแนวคิด Task–Technology Fit ที่เน้นความสอดคล้องระหว่างระบบและลักษณะงานของผู้ใช้งาน (Goodhue & Thompson, 1995) งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศพบว่า ประสิทธิภาพของ AIS มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานขององค์กร โดยเฉพาะในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Urquía Grande et al., 2011; Saeidi, 2014) จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ พบว่าประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานขององค์กร โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญ ได้แก่ การสนับสนุนจากผู้บริหาร คุณภาพของระบบสารสนเทศ และการมีส่วนร่วมของผู้ใช้งาน ขณะเดียวกัน งานวิจัยหลายฉบับชี้ให้เห็นว่า ขนาดองค์กร รายได้ ระยะเวลาการใช้งานระบบ และลักษณะของกิจการ ส่งผลให้ระดับความท้าทายและประสิทธิภาพในการใช้ AIS แตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญ การศึกษาของ Nworie et al. (2022) ได้ตรวจสอบอิทธิพลของลักษณะเฉพาะระดับองค์กรที่มีต่อการนำระบบบัญชีคอมพิวเตอร์มาใช้ พบว่า ขนาดองค์กรมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการนำระบบบัญชีคอมพิวเตอร์มาใช้ กล่าวคือ องค์กรที่มีขนาดใหญ่ขึ้นมีแนวโน้มที่จะนำระบบบัญชีคอมพิวเตอร์มาใช้ในระดับที่สูงขึ้น กิจการที่มีจำนวนพนักงานมากมักมีโครงสร้างองค์กรที่ซับซ้อนและต้องใช้ระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจมากกว่ากิจการขนาดเล็ก (Laudon & Laudon, 2020) ลักษณะขององค์กรและประเภทของธุรกิจมีผลต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในองค์กร (Oliveira et al., 2014) งานวิจัยเกี่ยวกับ SMEs พบว่าศักยภาพทางเศรษฐกิจของกิจการ เช่น รายได้และทรัพยากรทางการเงิน มีบทบาทสำคัญต่อการนำระบบสารสนเทศทางการบัญชีมาใช้และต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร (Kareem et al., 2024) นอกจากนี้งานวิจัยเกี่ยวกับความสำเร็จของระบบสารสนเทศทางการบัญชีพบว่าประสบการณ์ในการใช้งานระบบและระยะเวลาการใช้ระบบเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจและประสิทธิภาพของการใช้ระบบสารสนเทศในองค์กร (Diavastis et al., 2024) ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของธุรกิจ SMEs ในประเทศไทย

ผู้วิจัยจึงกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาปัจจัยด้านองค์กรและการรับรู้ของผู้ใช้งานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยพิจารณาปัจจัย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการ และด้านการรับรู้ถึงประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบ รวมทั้งปัจจัยพื้นฐานของกิจการ ได้แก่ ประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาในการใช้งานระบบ เพื่อควบคุมผลกระทบที่อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี และประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีใน 5 ด้าน ประกอบด้วยความถูกต้องของข้อมูล ความปลอดภัยของข้อมูล ความรวดเร็วในการประมวลผล ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งาน ประสิทธิภาพด้านต้นทุน เพื่อใช้เป็นฐานในการวิเคราะห์เชิงประจักษ์ในบริบทของธุรกิจ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา

การพัฒนาสมมติฐานการวิจัย

จากกรอบแนวคิด TOE และงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่าความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี (Al-Okaily et al., 2023; Lutfi et al., 2016; Nguyen et al., 2015) จึงกำหนดสมมติฐานดังนี้

H1: ความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี

จากทฤษฎี TAM และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการใช้ระบบสารสนเทศ (Hussein et al., 2022; Hamundu et al., 2020; Davis et al., 1989) จึงกำหนดสมมติฐานดังนี้

H2: การรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี

จากงานวิจัยก่อนหน้าพบว่าประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาในการใช้ระบบมีความสัมพันธ์กับระดับความท้าทายในการนำระบบสารสนเทศมาใช้ (Oliveira et al., 2014; Nworie et al., 2022) จึงกำหนดสมมติฐานดังนี้

H3: ธุรกิจที่มีประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาในการใช้ระบบแตกต่างกัน มีระดับความท้าทายในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีแตกต่างกัน

นอกจากนี้ งานวิจัยหลายฉบับพบว่าลักษณะของกิจการมีผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี (Kareem et al., 2024; Diavastis et al., 2024) จึงกำหนดสมมติฐานดังนี้

H4: ธุรกิจที่มีประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาในการใช้ระบบแตกต่างกัน มีประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีแตกต่างกัน

Table 1 Operational Definitions of Research Variables

Variable	Operational Definition	Measurement Indicators	Supporting Literature
Organizational Readiness and Support	The extent to which an enterprise possesses adequate resources, technological infrastructure, financial capability, skilled personnel, and management support for implementing and utilizing an accounting information system.	Personnel readiness, budget availability, technological infrastructure, management support	Nguyen et al., (2015); Al-Okaily et al. (2023); Lutfi et al., (2016)
Perceived Usefulness and Perceived Ease of Use	Users' perceptions that the accounting information system enhances job performance and can be used with minimal effort.	Perceived usefulness, perceived ease of use	Davis et al. (1989); Hussein et al. (2022) Hamundu et al. (2020)
Accounting Information System Effectiveness	The degree to which the accounting information system supports organizational operations and decision-making effectively.	Data accuracy, data security, processing speed, user responsiveness, cost effectiveness	DeLone & McLean (2003); Romney & Steinbart (2015); Saeidi (2014)

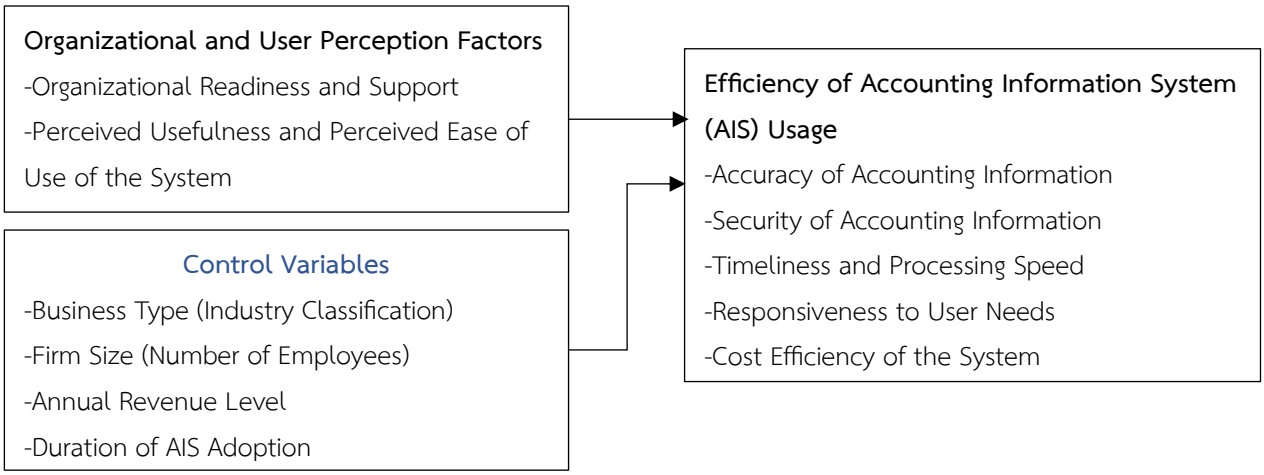

Figure 1 Research Framework

ระเบียบวิธีการศึกษา

กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการหรือผู้รับผิดชอบด้านบัญชีและการเงินของกิจการขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนนิติบุคคลในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา ครอบคลุมพื้นที่อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ซึ่งประกอบด้วย 4 ตำบล ได้แก่ ตำบลสะเดา ตำบลสำนักขาม ตำบลสำนักแต้ว และตำบลปาดังเบซาร์ จำนวน 602 ราย ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม พ.ศ. 2567 จากกรมพัฒนาธุรกิจ-ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power สำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (α) เท่ากับ 0.05 ค่าอำนาจการทดสอบ (Power of Test) เท่ากับ 0.95 และกำหนดค่าอิทธิพลเบื้องต้น (Effect Size) เท่ากับ 0.15 ตามแนวคิดของ Cohen (1988) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำจำนวน 138 ราย

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability Sampling) โดยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากผู้วิจัยต้องการข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้งานระบบสารสนเทศทางการบัญชีของกิจการ เช่น ผู้ประกอบการ หรือผู้รับผิดชอบด้านบัญชีและการเงิน ซึ่งสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับความท้าทายและประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนมากกว่าพนักงานทั่วไป นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างยังถูกจำกัดเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนนิติบุคคลและดำเนินกิจการอยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา จึงเหมาะสมกับการใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจงมากกว่าวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น

กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยแจกแบบสอบถามให้แก่ ผู้ประกอบการหรือผู้รับผิดชอบด้านบัญชีและการเงินของกิจการโดยตรง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนการใช้งานระบบสารสนเทศทางการบัญชีในเชิงปฏิบัติจริง โดยมีเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการการวิจัยให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ยินยอม หรือไม่ยินยอม เพื่อเป็นไปตามจริยธรรมในคน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนให้ความยินยอม และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 137 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.28 ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

การวิจัยครั้งนี้กำหนดการวัดคุณลักษณะของตัวแปรโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม และตัวแปรควบคุม โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยด้านองค์กรและการรับรู้ของผู้ใช้งานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีวัดจากการรับรู้ของผู้ประกอบการ SMEs โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1.1 ความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการ หมายถึง ระดับความพร้อมด้านทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ และการสนับสนุนจากผู้บริหารในการนำระบบสารสนเทศทางการบัญชีมาใช้

1.2 การรับรู้ถึงประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบ หมายถึง การรับรู้ของผู้ใช้งานต่อประโยชน์ที่ได้รับจากระบบ AIS และความง่ายในการเรียนรู้และใช้งานระบบ

ทั้ง 2 ด้านวัดโดยใช้คำถามมาตรประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) ตั้งแต่ 1 = น้อยที่สุด ถึง 5 = มากที่สุด โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย Likert ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี วัดจากการรับรู้ของผู้ประกอบการต่อผลลัพธ์ของการใช้ระบบ AIS โดยพิจารณาใน 5 มิติ ได้แก่ ความถูกต้องของข้อมูล ความปลอดภัยของข้อมูล ความรวดเร็วในการประมวลผล ความสามารถในการตอบสนองต่อการใช้งาน และประสิทธิภาพด้านต้นทุน การวัดใช้แบบสอบถามมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 = น้อยที่สุด ถึง 5 = มากที่สุด ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย Likert เช่นเดียวกับตัวแปรอิสระข้างต้น โดยนำคะแนนเฉลี่ยรวมของทุกมิติมาใช้เป็นตัวแทนระดับประสิทธิผลในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี

3. ตัวแปรควบคุม ได้แก่ ลักษณะของกิจการ ประกอบด้วย ประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี วัดในรูปแบบข้อมูลเชิงจัดประเภท (Nominal Scale) และข้อมูลเชิงลำดับ (Ordinal Scale) เพื่อนำไปใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของความท้าทายและประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมืออย่างเป็นระบบ เพื่อให้มั่นใจว่าแบบสอบถามมีความเหมาะสมครอบคลุมวัตถุประสงค์ และมีความเชื่อมั่นในการวัดตัวแปรที่ศึกษา

1. ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย จากนั้นจึงจัดทำแบบสอบถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัย โดยพิจารณาให้ข้อคำถามครอบคลุมตัวแปรและนิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

2. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ซึ่งสูงกว่า

เกณฑ์ขั้นต่ำ 0.50 แสดงว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

3. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 30 ชุด และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรแต่ละด้านอยู่ระหว่าง 0.777–0.958 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ 0.70 แสดงว่าเครื่องมือวิจัยมีความเชื่อมั่นในระดับดีและสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ (George & Mallery, 2011)

Table 2 Content Validity and Reliability of Research Instrument

Variable	Number of Items	IOC	Cronbach's Alpha
Organizational Readiness and Support	9	0.67-1.00	0.958
Perceived Usefulness and Perceived Ease of Use of the System	6	0.67-1.00	0.882
Accuracy of Accounting Information	5	0.67-1.00	0.829
-Security of Accounting Information	5	0.67-1.00	0.815
-Timeliness and Processing Speed	5	0.67-1.00	0.801
-Responsiveness to User Needs	5	0.67-1.00	0.794
-Cost Efficiency of the System	5	0.67-1.00	0.777

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี รวมทั้งใช้ในการวิเคราะห์ระดับความท้าทายและประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี โดยคำนวณค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติการทดสอบความแตกต่าง (Difference Tests) ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance: One-way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความท้าทายและประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี จำแนกตามลักษณะของกิจการ ได้แก่ ประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะดำเนินการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD)

3. สถิติการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Inferential Statistics) ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อศึกษาปัจจัยด้านองค์กรและการรับรู้ของผู้ใช้งานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี โดยกำหนดตัวแปรควบคุม ได้แก่ ประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี

4. เกณฑ์การตัดสินทางสถิติ การทดสอบสมมติฐานทางสถิติใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษา

ระดับความท้าทายในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจ SMEs ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนนิติบุคคลในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลามีระดับความท้าทายในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความท้าทายด้าน ความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการ อยู่ในระดับปานกลาง ขณะที่ความท้าทายด้าน การรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบ อยู่ในระดับน้อย ประเด็นที่มีความท้าทายสูงที่สุดในด้านความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการ ได้แก่ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้และทักษะด้านระบบสารสนเทศทางการบัญชี การขาดการอบรมพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง และความรู้ความเข้าใจของบุคลากรต่อระบบที่ยังไม่เพียงพอ ในขณะเดียวกัน ความท้าทายด้านการรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบอยู่ในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่สามารถรับรู้ประโยชน์ของระบบและใช้งานได้ในระดับหนึ่ง ดังแสดงผลตามTable 3 และ Table 4

Table 3 Challenges Related to Organizational Readiness and Support in the Use of Accounting Information Systems among Small and Medium Enterprises

Organizational Readiness and Support Challenges	$\bar{x}$	S.D.	Level
The firm experiences a shortage of personnel with adequate knowledge and skills in accounting information systems.	3.75	1.09	High
The firm lacks continuous training and skill development in accounting information systems for its personnel.	3.72	1.24	High
Personnel have insufficient knowledge and understanding of accounting information systems.	3.64	1.09	High
The firm has limitations in upgrading and developing information technology to keep pace with accounting system requirements.	2.88	1.14	Moderate
The firm faces difficulties in selecting accounting information system software that is appropriate for its business operations.	2.75	1.11	Moderate
Top management provides insufficient policy support and encouragement for the use of accounting information systems.	2.60	1.11	Low
The firm has budget constraints for investing in, developing, and maintaining accounting information systems.	2.54	1.15	Low
The firm is unable to effectively use information generated from accounting information systems for business decision-making.	2.54	1.18	Low
The firm lacks internal promotion and encouragement for serious and consistent use of accounting information systems.	2.49	1.19	Low
Overall	2.99	0.99	Moderate

Table 4 Challenges Related to Perceived Usefulness and Ease of Use of Accounting Information Systems (AIS)

Challenges in Perceived Usefulness and Ease of Use of AIS	$\bar{x}$	S.D.	Level
Firms experience difficulties in using AIS effectively to enhance work performance	2.51	0.83	Low
Firms face challenges in preparing accurate and reliable accounting reports using AIS	2.15	0.80	Low
AIS is still complicated and not user-friendly	2.69	0.93	Moderate
Users encounter difficulties in understanding the procedures and processes of AIS	2.57	0.87	Low
AIS has not effectively reduced the time required for accounting tasks	2.51	0.98	Low
AIS has not clearly provided overall benefits to business operations	1.65	0.77	Low
Overall	2.35	0.69	Low

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อศึกษาปัจจัยด้านองค์กรและการรับรู้ของผู้ใช้งานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโดยรวมของระบบสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) ก่อนการวิเคราะห์ พบว่าค่า Variance Inflation Factor (VIF) อยู่ระหว่าง 1.688–3.090 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 10 และค่า Tolerance อยู่ระหว่าง 0.324–0.593 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 0.10 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระไม่มีปัญหาความสัมพันธ์กันสูงจนส่งผลกระทบต่อการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สำหรับ Model 1 ซึ่งพิจารณาเฉพาะตัวแปรอิสระหลัก ได้แก่ ความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการ และการรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบ พบว่า โมเดลมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 81.259$, $p < 0.05$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีได้ร้อยละ 54.8 ($R^2 = 0.548$, Adjusted $R^2 = 0.541$)) เมื่อพิจารณารายตัวแปร พบว่า ความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B = 0.109$, $p = 0.047$) ขณะที่การรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B = 0.521$, $p < 0.001$) โดยเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงที่สุด สำหรับ Model 2 ซึ่งเพิ่มตัวแปรควบคุม ได้แก่ ประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาในการใช้งานระบบ พบว่า โมเดลยังคงมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 27.260$, $p < 0.05$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีได้ร้อยละ 55.70 ($R^2 = 0.557$, Adjusted $R^2 = 0.537$) ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก Model 1 เพียงเล็กน้อยร้อยละ 0.90 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรควบคุมช่วยเพิ่มอำนาจในการอธิบายโมเดลเพียงเล็กน้อย เมื่อพิจารณารายตัวแปรใน Model 2 พบว่า ความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการยังคงมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($B = 0.143$, $p = 0.030$) และการรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบยังคงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงที่สุด ($B = 0.502$, $p < 0.001$) ในขณะที่ตัวแปรควบคุม ได้แก่ ประเภทกิจการ ($p = 0.321$) จำนวนพนักงาน ($p = 0.859$) รายได้ต่อปี ($p = 0.139$) และระยะเวลาในการใช้งานระบบ ($p = 0.780$) ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านองค์กรและการรับรู้ของผู้ใช้งานเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบ มากกว่าลักษณะพื้นฐานของกิจการ เช่น ประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี หรือระยะเวลาในการใช้งานระบบ ส่งผลให้สมมติฐาน H1 และ H2 ได้รับการสนับสนุน

Table 5 Multiple Regression Analysis of Factors Affecting the Overall Performance of Accounting Information Systems (AIS) among SMEs, Controlling for Firm Characteristics

	AIS Performance				
Factor	**B**	**t-value**	**Sig.**	**Tolerance**	**VIF**
Model 1					
Constant	1.789	9.193	0.000*	-	-
Organizational Readiness and Support	0.109	2.004	0.047*	0.324	3.090
Perceived Usefulness and Ease of Use	0.521	6.747	0.000*	0.419	2.384
R^2 = 0.548, Adjust R^2 = 0.541, F-test = 81.259					
Model 2					
Constant	1.842	8.855	0.000*	-	-
Organizational Readiness and Support	0.143	2.195	0.030*	0.324	3.090
Perceived Usefulness and Ease of Use	0.502	6.250	0.000*	0.419	2.384
Type of Business	0.059	0.995	0.321	0.587	1.702
Number of Employees	0.020	0.178	0.859	0.593	1.688
Annual Revenue	-0.175	-1.487	0.139	0.360	2.780
Duration of AIS Usage	0.013	0.280	0.780	0.456	2.194
R^2 = 0.557, Adjust R^2 = 0.537, F-test = 27.260					

***Note**: Significant at the 0.05 level.

ผลการทดสอบความแตกต่างด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) พบว่า ธุรกิจที่มีประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีแตกต่างกัน มีระดับความท้าทายและประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่งผลให้สมมติฐานที่ 3 และสมมติฐานที่ 4 ได้รับการสนับสนุน ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะของกิจการมีความเกี่ยวข้องกับระดับความท้าทายและประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี เนื่องจากกิจการแต่ละประเภทมีความแตกต่างด้านทรัพยากร บุคลากร ความซับซ้อนของการดำเนินงาน และประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดระดับความท้าทายและความสามารถในการใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศทางการบัญชีแตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามแม้ว่าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) จะพบว่าลักษณะของกิจการ ได้แก่ ประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาการใช้ระบบ มีความสัมพันธ์กับระดับความท้าทายและประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาร่วมกับปัจจัยด้านความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการ รวมถึงการรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าลักษณะของกิจการไม่มีอิทธิพลโดยตรงต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ความแตกต่าง

ของประสิทธิภาพที่พบระหว่างกลุ่มกิจการอาจเกิดจากความแตกต่างด้านความพร้อมขององค์กรและการรับรู้ของผู้ใช้งานมากกว่าลักษณะพื้นฐานของกิจการเอง กล่าวคือ แม้กิจการจะมีขนาด ประเภทธุรกิจ หรือรายได้แตกต่างกัน แต่หากมีความพร้อมขององค์กรและผู้ใช้งานสามารถรับรู้ประโยชน์ของระบบได้ในระดับสูง ก็สามารถพัฒนาประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีได้ในระดับใกล้เคียงกัน ดังแสดงผลตาม Table 6 และ Table 7

Table 6 Comparison of AIS Usage Challenges by Firm Characteristics

Firm Characteristics	ANOVA		Test of Homogeneity of Variances			
	F	Sig.	Levene Statistic	Df1	Df2	Sig.
Organizational Readiness and Support						
Type of Business	28.815	.000*	11.158	2	134	.000
Number of Employees	38.779	.000*	8.914	1	135	.003
Annual Revenue	106.392	.000*	8.738	1	135	.004
Duration of AIS Usage	31.253	.000*	3.351	4	132	.012
Perceived Usefulness and Ease of Use						
Type of Business	24.000	.000*	7.287	2	134	.000
Number of Employees	19.827	.000*	5.456	1	135	.021
Annual Revenue	48.873	.000*	9.897	1	135	.002
Duration of AIS Usage	21.265	.000*	18.341	4	132	.000

***Note**: Significant at the 0.05 level.

Table 7 Comparison of AIS Performance by Firm Characteristics

Firm Characteristics	ANOVA		Test of Homogeneity of Variances			
	F	Sig.	Levene Statistic	Df1	Df2	Sig.
Type of Business	14.23	.000*	15.894	2	134	.000
Number of Employees	11.919	.001*	5.673	1	135	.019
Annual Revenue	21.11	.000*	17.581	1	135	.000
Duration of AIS Usage	12.52	.000*	40.705	4	132	.000

***Note**: Significant at the 0.05 level

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สมมติฐานทั้ง 4 ข้อได้รับการสนับสนุน โดยปัจจัยด้านความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการ รวมถึงการรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่งผลให้สมมติฐาน H1 และ H2 ได้รับการสนับสนุน นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนยังพบว่า ธุรกิจที่มีประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาในการใช้งานระบบแตกต่างกัน มีระดับ

ความท้าทายและประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่งผลให้สมมติฐาน H3 และ H4 ได้รับการสนับสนุน ดังแสดงตาม Table 8

Table 8 Summary of Hypothesis Testing Results

Hypothesis	Statement	Result
H1	Organizational Readiness and Support positively affects AIS Effectiveness	Supported
H2	Perceived Usefulness and Ease of Use positively affects AIS Effectiveness	Supported
H3	Firms with different characteristics have different levels of AIS Challenges	Supported
H4	Firms with different characteristics have different levels of AIS Effectiveness	Supported

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและแนวทางแก้ไขปัญหา กรณีศึกษา : ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนนิติบุคคลในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1)ระดับความท้าทายในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี 2)วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้ระบบ และ3) เปรียบเทียบความแตกต่างของความท้าทายและประสิทธิภาพในการใช้ระบบ จำแนกตามลักษณะของกิจการ ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ประการแรก ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีระดับความท้าทายในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะความท้าทายด้านความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการ เช่น การขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะด้านระบบสารสนเทศทางการบัญชี การฝึกอบรมที่ยังไม่ต่อเนื่อง และการสนับสนุนจากผู้บริหารที่ยังไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า SMEs มักมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและโครงสร้างองค์กร (Office of Small and Medium Enterprises Promotion (OSMEP), 2023; Mediaty et al., 2025) ในขณะที่ความท้าทายด้านการรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบอยู่ในระดับต่ำ สะท้อนให้เห็นว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ตระหนักถึงประโยชน์ของระบบและสามารถใช้งานระบบได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Technology Acceptance Model (TAM) ที่ระบุว่าการรับรู้ถึงประโยชน์และความง่ายในการใช้งานเป็นปัจจัยสำคัญต่อการยอมรับเทคโนโลยี (Davis et al., 1989) เมื่อพิจารณาในบริบทของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีความหลากหลายทั้งด้านประเภทกิจการ ขนาดกิจการ และระดับการใช้เทคโนโลยี โดยหลายกิจการยังอยู่ในช่วงการปรับตัวสู่การดำเนินธุรกิจดิจิทัล แม้ว่าจะได้รับประโยชน์จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการค้าชายแดน แต่ยังประสบปัญหาด้านบุคลากรที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและงบประมาณในการลงทุนระบบสารสนเทศ ส่งผลให้การนำระบบสารสนเทศทางการบัญชีมาใช้ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ประการที่สอง ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านองค์กรและการรับรู้ของผู้ใช้งานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีพบว่า ความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการ รวมถึงการรับรู้ถึงประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบ ส่งผลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงที่สุด แสดงให้เห็นว่าการออกแบบระบบให้ใช้งานง่ายและการสร้างความเข้าใจถึงคุณค่าของระบบแก่ผู้ใช้งานมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของการใช้ระบบ

สารสนเทศทางการบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถอธิบายได้ตามทฤษฎี TAM ซึ่งระบุว่าหากผู้ใช้งานรับรู้ว่าระบบมีประโยชน์และใช้งานง่าย จะส่งผลให้เกิดการใช้งานจริงอย่างมีประสิทธิภาพ (Hussein et al., 2022) ในขณะเดียวกัน ปัจจัยด้าน ความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการ มีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิด Technology–Organization–Environment (TOE) ที่เน้นบทบาทขององค์กร เช่น ทรัพยากร การสนับสนุนจากผู้บริหาร และโครงสร้างองค์กร ในการกำหนดความสำเร็จของการนำเทคโนโลยีมาใช้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Al-Okaily et al. (2023) ที่พบว่าการสนับสนุนจากผู้บริหารและความพร้อมขององค์กรมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เมื่อพิจารณาในบริบทของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา ซึ่งมีการแข่งขันทางธุรกิจและการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้น การมีระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยเพิ่มความถูกต้องของข้อมูลทางการเงิน สนับสนุนการตัดสินใจ และเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของธุรกิจในพื้นที่ ดังนั้น การพัฒนาความรู้ความเข้าใจของผู้ใช้งานควบคู่กับการสนับสนุนจากผู้บริหารจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของ SMEs ในพื้นที่ดังกล่าว

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนจะพบว่าประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาในการใช้ระบบมีความสัมพันธ์กับระดับความท้าทายและประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชี แต่เมื่อวิเคราะห์ร่วมกับปัจจัยด้านความพร้อมและการสนับสนุนของกิจการ รวมถึงการรับรู้ประโยชน์และความง่ายในการใช้งานของระบบ พบว่าตัวแปรควบคุมดังกล่าวไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของระบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า แม้ลักษณะของกิจการจะทำให้เกิดความแตกต่างของประสิทธิภาพในเบื้องต้น แต่ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบโดยตรงคือความพร้อมขององค์กรและการรับรู้ของผู้ใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิด TAM และ TOE รวมทั้งงานวิจัยของ Al-Okaily et al. (2023) และ Hussein et al. (2022) ที่พบว่าปัจจัยด้านองค์กรและการรับรู้ของผู้ใช้งานมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของระบบสารสนเทศมากกว่าลักษณะพื้นฐานของกิจการ

ประการที่สาม ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความท้าทายและประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีจำแนกตามลักษณะของกิจการ พบว่า ธุรกิจที่มีประเภทกิจการ จำนวนพนักงาน รายได้ต่อปี และระยะเวลาในการใช้ระบบแตกต่างกัน มีระดับความท้าทายและประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่งผลให้สมมติฐานที่ 3 และ 4 ได้รับการสนับสนุน ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ลักษณะของกิจการมีความเกี่ยวข้องกับระดับความท้าทายและประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชี เนื่องจากแต่ละกิจการมีความแตกต่างกันด้านทรัพยากร บุคลากร ความซับซ้อนของการดำเนินงาน และประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งอาจส่งผลต่อการนำระบบสารสนเทศทางการบัญชีมาใช้และการได้รับประโยชน์จากระบบในระดับที่แตกต่างกัน ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nguyen et al. (2015), Oliveira et al. (2014) และ Kareem et al. (2024) ที่พบว่าลักษณะขององค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้และประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศในองค์กร

โดยสรุป ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า ประสิทธิภาพในการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้นอยู่กับทั้งปัจจัยด้านองค์กร ปัจจัยด้านการรับรู้ของผู้ใช้งาน และบริบทของกิจการ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การสนับสนุนจากผู้บริหาร และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทของธุรกิจ จะช่วยลดความท้าทายและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ระบบ

สารสนเทศทางการบัญชี อันนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการเติบโตอย่างยั่งยืนของ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลาต่อไป

ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดบางประการที่ควรพิจารณาในการตีความผลการวิจัย ประการแรก ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้มาจากแบบสอบถามและการประเมินตนเองของผู้ตอบ (Self-report Data) ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากความคิดเห็นหรือการรับรู้ส่วนบุคคล ส่งผลให้เกิดความคลาดเคลื่อนของข้อมูลได้ ประการที่สอง การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่จดทะเบียนนิติบุคคลในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา จึงอาจมีข้อจำกัดในการอ้างอิงผลการวิจัยไปยังพื้นที่อื่นที่มีบริบททางเศรษฐกิจและโครงสร้างธุรกิจแตกต่างกัน ประการที่สาม การวิจัยใช้ข้อมูลภาคตัดขวาง (Cross-sectional Data) ซึ่งสะท้อนสถานการณ์ในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น จึงไม่สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีในระยะยาวได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ประโยชน์เชิงวิชาการ งานวิจัยนี้ช่วยเติมเต็มองค์ความรู้ด้านระบบสารสนเทศทางการบัญชีในบริบทของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งยังมีงานวิจัยเชิงประจักษ์ค่อนข้างจำกัด ผลการศึกษายืนยันความเหมาะสมของกรอบแนวคิดทฤษฎีการยอมรับเทคโนโลยี และกรอบแนวคิดเทคโนโลยี–องค์กร–สภาพแวดล้อม ในการอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจ SMEs ในบริบทของประเทศไทย

2. ประโยชน์เชิงนโยบาย ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการกำหนดนโยบายและมาตรการส่งเสริมการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านระบบสารสนเทศทางการบัญชีและการเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล (Digital Transformation) ให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

2.2 ควรส่งเสริมการเข้าถึงระบบบัญชีบนคลาวด์ (Cloud-based Accounting Information Systems) และโปรแกรมบัญชีดิจิทัลที่มีต้นทุนเหมาะสมกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อลดข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากร

2.3 หน่วยงานภาครัฐควรพัฒนามาตรการสนับสนุนทางการเงิน เช่น เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ สิทธิประโยชน์ทางภาษี หรือเงินอุดหนุนสำหรับการลงทุนในระบบสารสนเทศทางการบัญชี เพื่อช่วยให้ SMEs สามารถยกระดับระบบดิจิทัลและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

3. ประโยชน์เชิงปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินความพร้อมขององค์กรและการปรับปรุงการใช้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะของบุคลากร การสร้างความเข้าใจถึงประโยชน์ของระบบ และการออกแบบหรือเลือกใช้ระบบที่ใช้งานง่ายและเหมาะสมกับลักษณะของธุรกิจ

4. ประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ งานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นบริบทเฉพาะของธุรกิจ SMEs ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา ซึ่งเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจชายแดน ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนพัฒนาธุรกิจและยกระดับศักยภาพการแข่งขันของ SMEs ในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงทางการค้า การลงทุน และการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนในระดับภูมิภาค

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

1. ควรขยายพื้นที่การศึกษาไปยังภูมิภาคอื่นของประเทศไทยเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้านบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และโครงสร้างธุรกิจ เช่น เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอื่น หรือ SMEs นอกเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อเพิ่มความสามารถในการอ้างอิงทั่วไป (Generalizability)

2. ควรเพิ่มตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) ตามกรอบ TOE เช่น แรงกดดันจากการแข่งขัน นโยบายภาครัฐ การสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐ หรือข้อกำหนดด้านภาษีและการรายงานทางการเงิน เพื่อสะท้อนสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

3. ควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods) โดยเสริมการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการหรือผู้ใช้งานระบบ AIS เพื่ออธิบายเหตุผลเชิงบริบทที่ไม่สามารถสะท้อนผ่านแบบสอบถามได้อย่างครบถ้วน

4. ควรเชื่อมโยงการใช้ AIS กับผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืน (ESG) เพื่อศึกษาว่า AIS สามารถสนับสนุนการรายงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลของ SMEs ได้อย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

Al-Okaily, M., Alkhwaldi, A. F., Abdulmuhsin, A. A., Alqudah, H., & Al-Okaily, A. (2023). *Cloud-based accounting information systems usage and its impact on Jordanian SMEs' performance: The post-COVID-19 perspective*. *Journal of Financial Reporting and Accounting, 21*(1), 126–155. DOI: https://doi.org/10.1108/JFRA-12-2021-0476

Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.

Davis, F. D., Bagozzi, R. P., & Warshaw, P. R. (1989). *User acceptance of computer technology: A comparison of two theoretical models*. *Management Science, 35*(8), 982–1003. DOI: https://doi.org/10.1287/mnsc.35.8.982

DeLone, W. H., & McLean, E. R. (1992). *Information systems success: The quest for the dependent variable*. *Information Systems Research, 3*(1), 60–95. DOI: https://doi.org/10.1287/isre.3.1.60

DeLone, W. H., & McLean, E. R. (2003). *The DeLone and McLean model of information systems success: A ten-year update*. *Journal of Management Information Systems, 19*(4), 9–30. DOI: https://doi.org/10.1080/07421222.2003.11045748

Diavastis, I. E., Chrysafis, K. A., & Papadopoulou, G. C. (2024). *Determinants of accounting information systems success: The case of the Greek hotel industry*.

International Journal of Financial Studies, 12(2), Article 42. DOI: https://doi.org/10.3390/ijfs12020042

George, D., & Mallery, P. (2011). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference* (11th ed.). Pearson.

Goodhue, D. L., & Thompson, R. L. (1995). *Task–technology fit and individual performance*. *MIS Quarterly, 19*(2), 213–236. DOI: https://doi.org/10.2307/249689

Hamundu, F. M., Husin, M. H., Baharudin, A. S., & Khaleel, M. (2020). *Intention to adopt cloud accounting: A conceptual model from Indonesian MSMEs perspectives*. *The Journal of Asian Finance, Economics and Business, 7*(12), 749–759. DOI: https://doi.org/10.13106/jafeb.2020.vol7.no12.749

Hussein, K., Kassim, M., & Ali, M. (2022). *Cloud computing acceptance in small and medium enterprises (SMEs) in Uganda*. *Saudian Review of Financial Technology and Management Studies, 2*(1), 1–10. DOI: https://doi.org/10.12691/srftms-2-1-1

Kareem, H. M., Alsheikh, A. H., Alsheikh, W. H., Dauwed, M., & Meri, A. (2024). *The mediating role of accounting information systems in small and medium enterprise strategies and organizational performance in Iraq*. *Humanities & Social Sciences Communications, 11*, Article 745. DOI: https://doi.org/10.1057/s41599-024-03273-1

Laudon, K. C., & Laudon, J. P. (2020). *Management information systems: Managing the digital firm* (16th ed.). Pearson.

Lutfi, A. A., Idris, K. M., & Mohamad, R. (2016). *The influence of technological, organizational and environmental factors on accounting information system usage among Jordanian small and medium-sized enterprises*. *International Journal of Economics and Financial Issues, 6*(7), 240–248. Retrieved from https://www.econjournals.com/index.php/ijefi/article/view/3615

Mahama, F., & Dahlan, H. M. (2022). *Factors influencing accounting information system adoption in small and medium-sized enterprises: A case study of Northern Ghana*. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences, 12*(4), 847–862. DOI: https://doi.org/10.6007/IJARBSS/v12-i4/12964

Mediaty, M., Indrijawati, A., Palureng, R. Z., Surisman, S., & Hariana, H. (2025). *Implementation of accounting information systems in SME: A systematic literature review*. *Golden Ratio of Finance Management, 5*(1), 52–65. DOI: https://doi.org/10.52970/grfm.v5i1.923

Nguyen, T. H., Newby, M., & Macaulay, M. J. (2015). *Information technology adoption in small business: Confirmation of a proposed framework*. *Journal of Small Business Management, 53*(1), 207–227. DOI: https://doi.org/10.1111/jsbm.12058

Nworie, G. O., Okafor, T. G., & John-Akamelu, C. R. (2022). Firm-level traits and the adoption of computerised accounting information system among listed

manufacturing firms in Nigeria. *Journal of Global Accounting*, *8*(3), 128–148. retrieved from https://www.researchgate.net/publication/369561570

Office of Small and Medium Enterprises Promotion (OSMEP). (2023). *SMEs situation report 2023*. Office of Small and Medium Enterprises Promotion.

Oliveira, T., Thomas, M., & Espadanal, M. (2014). *Assessing the determinants of cloud computing adoption: An analysis of the manufacturing and services sectors*. *Information & Management, 51*(5), 497–510. DOI: https://doi.org/10.1016/j.im.2014.03.006

Romney, M. B., & Steinbart, P. J. (2015). *Accounting information systems* (13th ed.). Pearson Education.

Saeidi, H. (2014). *The impact of accounting information systems on financial performance: A case study of TCS–India*. *Indian Journal of Fundamental and Applied Life Sciences, 4*(S4), 412–417. Retrieved from https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=2552745

Urquía Grande, E., Pérez Estébanez, R., & Muñoz Colomina, C. (2011). *The impact of accounting information systems (AIS) on performance measures: Empirical evidence in Spanish SMEs*. *The International Journal of Digital Accounting Research, 11*, 25–43. DOI: https://doi.org/10.4192/1577-8517-v11_2

Waiyathip, S., Phayungwong, P., Thakrairat, B., Sahairak, K., & Rangsikun, M. (2022). *Casual Factors Affecting Cloud-based Accounting of SMEs in Thailand*. *Journal of Management and Development, Ubon Ratchathani Rajabhat University, 11*(1), 211–225. Retrieved from https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JMDUBRU/article/view/275451/184021